

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

13. Omnium antiquorum idem sensus usque ad aetatem Scholasticorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT XIII.

Omniū antiquorum idem sensus usque ad ætatem Scholasticorum.

Nec verò solus Augustinus istam sententiam contra Pelagianos docuit, sed plerique Patres, qui eum aliquot sæculis, nondum exorta hæresi istâ, præcelsere, præsertim verò qui ea extinctâ consecuti sunt, non aliam, eum de translatione peccati sermo faciendus fuit, quàm illam de inobediencia carnalis concupiscentiæ rationem vel apertè proferendo, vel tacitè insinuando, tetigerunt. Hanc dedit Origenes, eum explicaret, cur Christus venisset in similitudine carnis peccati, non in carne peccati: *Qui ex nulla viri contagione, sed solo spiritu sancto super Virginem veniente, & virtute altissimi obumbrante, venit ad corpus immaculatum, naturam quidem corporis nostri habuit, pollutionem tamen peccati, quæ ex concupiscentia motu concepti irraditur, omnino non habuit.*

Orig. in 8. Epist. ad Rom.

Apud Aug. lib. 1. cont. Iul. 3.

Hanc insinuavit Olympius Hispanus Episcopus ab Augustino citatus, qui dicit: *Protoplasti morisera transgressione vitium esse sparsum in germine, ut peccatum cum homine nasceretur. Indicat enim germen, seu semen, unde nascitur homo, ita esse vitiatum, ut non sine peccato nasceretur.*

Apud Aug. lib. 1. cont. Iul.

Hanc idem Hilarius tacitè expressit, quando de Christo in similitudine carnis peccati veniente dixit: *Non sicut carnem habuit, ita habuit & peccatum. Sed quia ex peccato omni caro est, a peccato, scilicet Adami parente, deducta, in similitudine peccati carnis est missus, existente in eo non peccato, sed peccati carnis similitudine. Quid enim est omnem carnem præterquam Christi esse ex peccato, nisi ex concupiscentia, quam Apostolus peccatum vocat. Nam propter concupiscentiam dici carnem peccati simpliciter Augustinus docet: & ideo in Christi carne esse similitudinem carnis peccati, quia concupiscentiâ caruit: Si Abel non habebat le-*

Lib. 2. oper. imperf. cont. Iul. f. 393.

gem in membris repugnantem &c. Si caro eius non concupiscebatur &c. nihil ei noceret peccatum parentum. Sed quisquis idem dicit fuisse Abel, dicit eum carnem non habuisse peccati: cum procul dubio Dominus Christus non habuisset similitudinem carnis peccati, nisi aliorum omnium hominum esset caro peccati.

Aug. comment. in Iul. apud Aug. lib. 1. cont. Iul. c. 4. & lib. 1. de nupt. & uic.

Hanc apertè significavit Ambrosius, per quem Augustinus doctrinam istam sæpè probat, quando Christi nativitatem cæteris comparando dixit: *Servatum est igitur, ut ex viro & muliere, id est, per illam corporum commixtionem, nemo videatur expers esse delicti. Qui autem expers delicti, expers est etiam huiusmodi conceptionis. Et alibi apud eundem Augustinum, qui illum in suæ sententiæ adspirationem acceffit: Male Eva parturit, ut parvum relinquere mulieribus hereditatem, atque unusquisque concupiscentiæ voluptate con-*

Lib. 2. cont. Iul. c. 6.

cretus, & genitalibus visceribus infusus, & coagulatus in sanguine, in pannu involutus, prius subiret delictorum contagium, quam vitalis spiritus manus hauriret. In quem Ambrosij locum Augustinus: Si te non deseruit qualiscunque scilicet sensus humanus, vides quid de concupiscentiæ voluptate hæc ipsa, cui præbes impudentissimum & rocinium pronuciat, veritè Doctor Ambrosius &c. Ergone ex huius concupiscentiæ motu illi non erubescerent homines primi, quo & ipsi apparebant noxy, & eorum filij peccato parentum pron. nocebantur obnoxij?

Ibid.

Post Augustinum unanimiter usque ad Scholasticorum ætatem doctrinam tanti Doctoris secuti Patres, eodem modo libidini propagati peccati originalis causam ascribunt.

Hinc sanctus Leo Pontifex maximus, ac doctissimus: *Solus inter filios hominum Dominus natus, ac innocens natus est, quia solus sine carnalis concupiscentiæ pollutione conceptus. Quibus verbis sancti Augustini doctrinam, quam supra latè ex ipso dedimus, cur solus Christus sine peccato sit conceptus, expressit: ad quam alludit & illis phrasibus: Quamvis concepti spiritali*

Serm. 4. de nativitate Domini.

Ibid.

(Christi) nulla sint terreni seminis mixta contagia. Et rursum: Vi humani seminis cessante contagio. Et Petrus Chrysologus de Adami peccato loquens: Numquid non in semine tota arbor? Vnde postea tufius declaranda sunt.

Serm. 4. de nativitate. Serm. 111. Petrus Chry.

Hinc Faustus quantumlibet Semi-Pelagianorum errore depravatus luculentissime sancti Augustini sententiam explicuit: *Sed dicit Pelagius, ideo non esse originale peccatum, quia ipsa concupiscentiæ generationis ex Deo sit. Vnde autem veniat nexus iste, qui per posteros trahitur, si requiratur sine dubio per incertam maledictæ generationis ardozem; & per illecebrosam utriusque parentis amplexum. Nam cum illum solum videas ab originali immunitatem esse contagione, qui non carne, sed spiritu, nec erubescenda passione, sed stupenda benedictione conceptus est, agnosce causam mali originalis de oblectamento natum conceptionis, & de vitio voluptati.*

Lib. 1. de gratia & lib. arbit. c. 2.

Hinc sanctus Fulgentius non postremus Augustini discipulus: *Imquitatem simul transfudit & mortem, ut omnis qui per legem peccati (quam certum est mortalibus usque ad mortem inesse corporibus) de peccatoris semine nasciturus, in ipso conceptionis exordio excepisset peccati parentali maculam, exinde sub iugo gravi &c. Et in eodem libro immaculatæ Christi nativitatis causam explicans: Vulvam quippe matris eius, inquit, non concupiscentiæ maris concubentis, sed omnipotentia filij nascentis aperuit. Ideo solus est, in quo princeps huius mundi veniens nihil invenit.*

Lib. de in 4. & grat. c. 13.

Hinc Gelasius Papa, cum originalis peccati transfusionem declarandam suscepisset, accuratissime

Handwritten notes in the right margin, including the name 'AUGUSTINUS' and other illegible scribbles.

ratissimam Augustini methodum secutus, primò naturæ corruptionem per concupiscentiarum depravationem explicat: quo fundamento jactò, necessarium consequenter ex natura rei fuisse docet, ut proles parenti similis, ex peccato polluta, peccato polluta nasceretur.

*Galaf. Papa
Epif. 8.*

Propria voluntate seductorem secuti diabolus pravis cupiditatibus per excessum pravationis infecti sunt. In quibus itaque natura peccavit. & humana est facta natura vitiosa. Tales igitur effecti &c. Ecce originem traditionis mali naturæ vitium, nempe concupiscentiam, seu ut loquitur (pravas cupiditates) pravatione contractum. Jam ita sequitur: Proinde quicquid isti genitores de suo germine protulerunt, opus quidem Dei est secundum institutionem naturæ, sed non absque contagio illius mali, quod sua pravatione traxerunt, scilicet concupiscentia; Vnde mox: Quid mirum, si ydem depravati protulerunt sobolem depravatam? Quod latè declarat comparatione servi, qui cum non naturæ, sed tantum conditione servus sit, tamen servus generat. Et adjungit; quanto magis de his provenire non mirum est, quibus ipsa humana substantia depravata cognoscitur. Id est, quibus non per aliquas extrinsecus politas hominum leges, sed per ipsam naturam vitiatam servitus est adducta: Quia huiusmodi genuit prolem, cuiusmodi se ipsa reddidit pravationis excessu. Ideoque non solum de se profert, quod bene Deus instituit, sed etiam quod male ipsa inconsequenter adiecit. Quemadmodum autem quædam interior appetendi (nempe prima mala voluntas Adami) valeat immutare naturam, divine lectionis auctoritate firmatur. Et explicat per oves Laban, quæ colores virgarum sensibus haustos transfuderunt in prolem. Quod exemplum Pelagianis refutandis docet esse divinitus præparatum. Vnde mox vocat humanæ generationis decolorata primordia: quam decolorationem in alio opere docet per concupiscentiam esse factam: Deus fecit omnia bona valde, nisi hæc concupiscentia primordialis decolorasset excessus. Et statim penam superbie in ea corporis parte indicandam fuisse tradit, quæ degenit, ac decolorata, superbiaque rutilans procul dubio vitiosa fuerat generatio propaganda. Quæ omnia ad vivum spirant Augustini doctrinam: nec aptius explicare potuit, quomodo depravatio naturæ per concupiscentiam adducta, peccatum in prolem ex primo patre propagaverit.

*Beda in lib.
aliquot 99.
q. 14. tom. 3.*

Hinc Venerabilis Beda nativitatibus humanæ maculam concupiscentiali feciditati sine ulla fluctuatione, quemadmodum & Augustinus, assignat: Queritur, inquit, quare puero adhuc in utero matris originale peccatum imputetur, & quare de baptizato baptizatus non nascatur? Ad hoc dicitur, quia de corrupto non nisi corruptum nasci potest. Et iterum: Homo quantum in se est mundatur in baptismo: sed quia sine concupiscentia procreare non potest, imputatur & illius proli: sicut terra purgatum semen à paleis, & tamen absque paleis non ipsum exurgit. Id ipsum indicat etiam in Psalmum quinquagesimum.

*Remig. Al-
tiss. in Psal.
50.*

Hinc Remigius Episcopus Altissiodorensis in Psalmum quinquagesimum: In peccatis concepti

me mater mea, id est, in concupiscentia carnali concepti. Quia carnalis delictatio ex peccato primi parentis in carne nostra viget.

Hinc Philippus vir doctissimus Abbas bonæ spei sancto Bernardo contemporaneus, sepe & multipliciter hoc ipsum tradit: Post peccatum merito pudenda nominantur, quoniam ad id spiritui relinquantur, ut ad generandum non nisi libidine moveantur. Hoc est unde Adam filios suos sic infecit, sic quasi in radice posteritatis suæ seriem infecit, ut quoniam in generando non sola caro, sed & concupiscentia carnalis operatur, quicumque genuit eo modo, eiusdem reatu concupiscentia tenetur. Et paucis interjectis addit: Iusti parentes iustum filium non possunt generare, quia sine concupiscentia non possunt generare. Quam doctrinam ibidem magno conatu asserit, & inculcat. Ex quo etiam cõlequenter sapius tradit, ideò Christum nulla peccati labe maculatum fuisse, quia sine concupiscentia conceptus fuit: Qui ergo non à carnalibus desideris more nostro, sed de super originem carnem traxit, profecto in conceptione originale vitium non contraxit: quia non aliunde cuiuslibet nascens peccatum ascribitur, quam quod ei per parentum concupiscentiam seminali ratione transcribitur.

Hinc sanctus Bernardus: Peccatum quomodo non fuit, ubi libido non desuit? Et conceptum Virginis extollens: Extolle, inquit, nescientem in concipiendo concupiscentiam, vel in partiendo dolorem. Et alibi: Propter carnem homo vanitatis in malis factus est, quia ex illa vitium concupiscentia traxit, quo captivus tenetur, & incurvatus ut diligat vanitatem, & iniquitatem operetur. Idem & alibi insinuat: Qui potest facere mundum de immundo conceptum semine, nisi qui solus sine omni vitio illicita & immunda conceptus est voluptate? In ipsa radice & origine mea infectus, & inquinatus sum.

Hinc Hugo de sancto Victore: Queritur, Hæretici quare posteris imputetur (peccatum originale?) Responso: quia parentum concubitus, non sit sine LIBIDINE, nec filiorum conceptus sine peccato. Et in Summa sententiarum: Nisi caro in concupiscentia traduceretur, illo peccato anima non teneretur. Quod latè declarat in eodem loco.

Hinc Richardus de sancto Victore puritatem virginis partus, & causam eius explicans: Quare illa (Eva) peperit non sine dolore, nisi quia non concepit sine libidine? Libido sane causa doloris, & dolor effectus libidinis. Et quomodo libido causa doloris, nisi quia libidine conceptio maculatur propagando peccatum? Nam ideò paulò post sese explicando subiungit: Ibi non conceptus sine culpa, nec partus sine pena: hic quia conceptio sine concupiscentia, (seu libidine) & parturitus sine pressura. Et aliquanto inferius in eodem libro: In eo sanè, quod dicitur ergo conceptus, & virgo paritura, aperte monstratur, quod utraque futura erat munda, & caro generans, & caro generata, hoc est, beatæ MARIÆ generantis, & Christi generati: Videlicet, quia Christus solus, ut addit, cantare potuit, sine iniquitatibus conceptus sum, & sine peccato conceptus me mater mea. Et quia in ipso mundi ingressu maculam peccati de materna carne non contraxit, sed delevit. Nempe extinguendo omnem concupiscentiam

233
 pificentiam in Virgine concipiente atque par-
 riente, qua totius peccati atque corruptionis
 radix est. Hoc enim intelligere Richardum
 perspicue docet id quod statim adijcit: Si tan-
 tum sola eius conceptio valuit, ut concupiscentia fo-
 mitem, totiusque corruptionis radicem deleteret, quid
 quæso &c. Itaque docet ibidem fuisse puritatis, quod
 sine concupiscentia seminare potuit. Alibi verò per
 hoc quod Spiritus sanctus obubraturus Virgi-
 nē dictus est, significatū esse voluit, quod omnis
 concupiscentia in ea esset extinguenta: & hoc inde
 probari, quod virgo conceperit & peperit.

Lib. 2. de
 Emenda
 4. 17.

Fonte 117.
 in Pfil.
 in 10.
 Ecce in ini-
 quitatibus.

Ibid.

Metaph. in
 Pfil. 50.
 Biblioth.
 Patrum.

10.

Hinc Innocentius III. summus Ponti-
 fex: Quis nesciat, concubitus etiam conjugalem
 nunquam omnino committi sine pruritu carnis, ac
 sine serbere ac fovere concupiscentia, unde semina
 concepta sedantur, & corrumpuntur? Propter quod
 alibi legitur: Quis potest facere mundum de immun-
 do conceptum semine? Ex seminibus ergo sedatis
 atque corruptis concipitur corpus corruptum pariter
 & sedatum; cui anima tandem infusa corrumpitur,
 & sedatur, non ab integritate vel munditia quam
 habuit; sed ab integritate vel munditia, quam ha-
 beret si non iniretur sedato corpori & corrupto:
 quamvis & creando infunduntur, & infundendo crea-
 tur. Sicut enim ex vase corrupto liquor infusus cor-
 rumpitur; & pollutum contingit ex ipso contactu
 polluitur: sic ex contagio corporis anima corrumpitur,
 & sedatur. Et paulò inferiùs: Ex concupiscentia
 procedit pruritus circa ianuam humanam propagationis,
 per quam transfunditur originalis causa peccati.

Hinc Urbanus quartus Pontifex maximus,
 accuratissimè Augustinianæ doctrinæ trami-
 tem tenens, ita exactè traductionem illius
 peccati per concupiscentiam tradit, & expli-
 cat, ut nihil per ipsum Augustinum addi po-
 tuisse videatur: In illa lege nostra origini vitiosa, in
 qua omnes corrumpuntur, & nascimur in utero & ex
 utero filij iræ tuæ, atque per trāducent libidinosa carnis
 concupiscentia, etiam antequam peccemus actualiter,
 constitrimur peccatores, & ad actualia propiores.
 Et inferiùs: Nam in eo (Adamo) seminaliter
 omnes erant, quando ipse naturam corruptam huma-
 nam, & ab illo uno homine, qui omnium nostrum
 fuit materia & origo, omnes concupiscentialiter de-
 scendunt, & per propagationis successionem, & carnis
 concupiscentiam occulte, illa corruptio in posteris de-

migravit. Nec tamen hoc fecit propagatio, sed libido:
 non natura humana facienda, sed libidinis factas
 &c. Et cum Christum dixisset sine opere con-
 cupiscentiali, ideoque sine peccato ex primo
 homine descendisse, de nobis ita subtexit: Sed
 quia concepti sumus illa vitiosa lege concipiendi, nobis
 ex peccato primi hominis occulte & miserabiliter acce-
 denti, ideo originalis peccati ex tua infusio, Deus,
 sententia rei sumus. Hinc adijcit, quod sicut
 Christus occultissimam gratiam infundit &
 parvulus, sic & homo ille (primus) in se omnes
 de stirpe sua venturos, occultis tabe, & seditate sua
 libidinosa concupiscentia adeo tabificavit, quod ani-
 ma atque Deus, creando infusa corpori taliter tabe-
 facto maculatur, polluitur, & sedatur: sicut in
 vase non sincero vinum infusum cet optimum inficitur,
 & acescit: & in illa infusione ipsa anima
 damnationis sententiam in se ipsam excipiens cul-
 pam contrahit, & reatu pena perpetua obligatur.
 Quæ de Christi gratia & Adam tabificatione
 similitudo, & nonnulla verba, quibus eam ex-
 primit, ex Augustini libro 1. de peccatorum
 meritis & remissione deprompta sunt: ut ejus
 doctrinæ se emulatorum esse monstraret, cuius
 argumentis & verbis utebatur.

Quid? quod neque Scholastici priores sen-
 tentiam illam absurdam judicaverunt. Nam
 eam aperte docuerunt illi, qui Patribus pro-
 ximè successerunt, Petrus Lombardus libro
 secundo sententiarum exerte & prolixè, &
 magno numero antiqui Commentatores ejus,
 sanctus Bonaventura, S. Thomas, Gregorius,
 & alij. Inter quos sanctus Thomas in prima
 secunda, & in questione quarta de malo tra-
 dit non solum concupiscentiam esse materiale
 in peccato originis, sed etiam esse id quo
 propagatur in prolem. Unde questione qua-
 rta de malo, articulo secundo ad undeci-
 mum dicit: Concupiscentia secundum quod est in
 patre, est causa originalis peccati quod est in filio.
 Et articulo sexto ad septimum: Ex penalitate,
 qua remanet in baptizatis quantum ad inferiores
 vires, traducunt originale peccatum. Nec esse in-
 conveniens quod pena sit causa culpa. Et ad de-
 cimum sextum, docet libidinem habitualem,
 quæ remanet post baptismum, esse causam,
 quod aliquis transmittat originale peccatum.

Lib. 2. sent.
 Dist. 30. c.
 31.

5. Thom. 2.
 4. de malo
 2. 2. ad 11.

Lib. 8. cont.
 l. 6. 12.

CAPVT XIV.

Tanquam veritatem Catholicam, & sententiam
 Ecclesiæ docuit hoc Augustinus.

ET verò quid mirum est, quod plerique
 Patres veteris Ecclesiæ usque ad
 annos mille & amplius, sententiam
 illam utramque Augustini, quod concu-
 piscencia cum reatu sit originale peccatum,
 & quod per eandem concupiscentiam vitio
 propagante vitium, traducatur in posteris,
 expressè docuerint, nemo verò, quod quidem
 sciam, vel contrariam, vel aliam; cum Au-
 gustinus eas non tanquam opiniones suas,

quas cuique liceat pro arbitrio vel repudiare
 vel sequi, sed tanquam Catholicas veritates
 nonnullis locis docere videatur? Nam cum
 Juliano acerrimè de concupiscentia disputans,
 ut non solum rationibus petulantiam & per-
 vicaciam ejus, sed etiam auctoritate premeret
 & opprimeret, sic eum alloquitur: Virum
 malum non sit (concupiscentia) cui repugnanti
 consentiendum non est, ne in suum pergat excessum:
 Ita utrum non ex ipsa, & cum ipsa concupiscentia
 nascatur

10.